

- X** Gemeente Amsterdam
- X** Commissie
- X** Beschermwaaardige Houtopstanden

Advies

Betreft monumentale iep t.o. Herengracht 309 (ID 342140)

Advies is gevraagd t.a.v. het voornemen deze boom binnen drie maanden te vellen vanwege de voortschrijdende scheefstand. De korte termijn heeft te maken met de extra windbelasting die zal optreden indien de boom in de lente weer in blad komt. Tot die tijd wordt het risico nog aanvaardbaar geacht.

Bij deze boom (plantjaar 1920) is in 2021 tweemaal een Nader Technisch Onderzoek uitgevoerd, in januari en in augustus. Dit vanwege een rotting/holte in de stam. Omdat de boom nog voldoende restwand bezat, was het advies om deze als attentieboom jaarlijks te inspecteren.

Situatie 17 augustus 2021

Enkel onderzoek was gedaan met hamer en prikstok. Bij het kloppen met de hamer was alleen ter hoogte van de rotting een klankafwijking hoorbaar. De rest van de stam klonk massief. Bij het prikken met de prikstok was een indringing van ca. 10 cm gemeten.

In december 2022 is bij de boom een trekproef uitgevoerd. Dit vanwege een voortschrijdende scheefstand die was geconstateerd op 21 oktober 2022

Boomgegevens	
Boomnummer	342140
Locatie (straatnaam en huisnummer)	Herengracht 309
Boomsoort	Ulmus Hollandica Belgica
Stamdiameter (op 130 cm + m.v.)	75-100
Boomhoogte	18-24
Monumentaal?	☒ Ja ☐ Nee
Controlegegevens	
Datum inbrengen meetinstrument	19-05-2016
Datum controle	7-4-20 29-11-21/ 21-10-22
Naam controleur	bomenploeg
Geconstateerde gebreken	
☒	Scheefstand
☐	Ontbreken geotropische groei (geen opwaartse groeicorrectie)
☐	Kantelende kluit (maaiveldniveau aan trekzijde verhoogd)
☐	Grondscheuren
☐	Mogelijke wortelschade (door herprofilering)
☐	Vruchtlichamen
☐	Anders, namelijk: ...
Meting	
Gemeten afwijking	90 graden
Vergelijking met vorige controle	
Scheefstand toegenomen?	☒ Ja, 88.0 graden ☐

Uit de analyse van de trekproeven bleek dat de standvastigheid van de onderzochte iep onvoldoende is. Dit werd gerelateerd aan de rotting van de stamvoet (wortelgestel).

Boomnummer	Veiligheidsfactor			Bijzonderheden
	basis	wortelgestel	stam	
342140	4,5	1,0	2,0	scheefstand; ernstige rotting stamvoet

De waarden voor wortelgestel en stam verschillen sterk van elkaar en zijn bovendien fors lager dan de waarde op basis van een theoretische windlastberekening.

Wat de commissie zeer heeft verbaasd, is dat de onderzoeken van 2021 zo weinig diepgravend zijn geweest. In het kader van een Nader Technisch Onderzoek had bij deugdelijke uitvoering n.a.v. de constatering toch echt ook even onder het maaiveld gekeken moeten zijn naar de stamvoet en de wortelaanzetten en niet alleen met hamer en prikstok naar de restwanddikte.

Gezien de in de NTO's geconstateerde problemen, de voortschrijdende scheefstand en de resultaten van de uitgevoerde trekproef is het echter duidelijk dat maatregelen niet achterwege kunnen blijven.

Kroonreductie zal in dit geval het risico onvoldoende verminderen. Zeker gezien de hoge omgevingsrisicoklasse van de locatie, onderschrijven wij dat een besluit tot kap helaas onvermijdelijk is en uitgevoerd moet worden voorafgaand aan het weer in blad komen van de boom.

Definitief vastgesteld via een schriftelijke procedure op 16 januari 2023

Voorzitter

Secretaris

Ir. Pieter Boekschooten

Drs. Wouter van der Wulp

Deelname aan de schriftelijk procedure, de leden Boekschooten, Zwarteveen, Vonk, Oldenburger, Houweling, Hilbert, Voshaar en Noordman